

Istanbulská úmluva vyvolává v České republice vlnu emocí

advokatnidenik.cz/2021/03/09/istanbulska-umluva-vyvolava-v-ceske-republice-vlnu-emoci

9. března 2021

Takzvaná Istanbulská úmluva odsuzující domácí násilí a násilí na ženách, kterou Česká republika podepsala v květnu 2016, nejspíš nebude do letošních parlamentních voleb ratifikována. O jejím ratifikaci by měla rozhodovat až příští vláda. Ta by měla dokument dostat do konce června 2022. Uvedli to vládní zmocněnkyně pro lidská práva prof. JUDr. Helena Válková, CSc., a šéf vládního odboru pro rovnost žen a mužů Mgr. et Bc. Radan Šafařík. Podle nich Istanbulská úmluva vyvolává v Česku silné emoce.

Istanbulská úmluva, podepsaná Českou republikou v květnu 2016, odsuzuje domácí násilí, sexuální obtěžování, znásilnění, nucené sňatky, takzvané zločiny ze cti či mrzačení genitálií. Státy se zavazují k uzákonění opatření proti násilnému jednání a k prevenci, ale také

k vyčlenění financí na pomoc obětem násilí a na práci s pachateli. Dokument začne platit až poté, co ho ratifikuje Poslanecká sněmovna a Senát a podepíše prezident republiky. Vláda měla Istanbulskou úmluvu kvůli ratifikaci projednávat již v červenci 2020, jednání o ní však odložila.

Úmluva vyvolává v České republice silné emoce. Podle kritiků, ke kterým patří například konzervativci a katolická církev, není taková dohoda potřeba a postavila by muže a ženy proti sobě. Podle zastánců Istanbulské úmluvy by naopak zdůraznila nepřijatelnost násilí a ukotvila poskytnutí pomoci.

„Istanbulská úmluva vypadá na první pohled nevinně, ba dokonce o sobě tvrdí, že její ratifikace přinese ženám nebe na zemi a zlepší jejich postavení. Jenomže po bližším zkoumání přepadnou člověka, a zejména právníka, pochybnosti. Já osobně k ní mám hned několik výhrad,“ přiblížila dokument **advokátka a prezidentka Unie rodinných advokátů JUDr. Daniela Kovářová**. *„Zaprvé ji Česká republika k ochraně žen nepotřebuje, má dostatečnou legislativu. Necht' ji přijmou státy, v nichž jsou práva žen porušována systémově. Zadruhé – stát, který úmluvu ratifikuje, se zaváže provést změny ve své legislativě, které současné české rovnoprávné postavení mužů a žen změni na nerovnoprávné. Dále, úmluva požaduje vymýcení historie a tradic ze školních osnov a spolkového života. Máme o to zájem? Já nemám. A konečně – Istanbulská úmluva pranýřuje jeden projev chování (fyzické násilí mužů na ženách), ale neřeší příčinu (a ta může být pokaždé jiná) a opomíjí psychické násilí, jehož se naopak většinou dopouštějí ženy na mužích. Z výše uvedených důvodů vítám, že se ratifikací zatím Parlament nezabýval,“* doplnila svůj komentář k Istanbulské úmluvě poskytnutý redakci Advokátního deníku Daniela Kovářová.

Podle Heleny Válkové se úmluva v tomto volebním období pravděpodobně ratifikovat nebude. Jak uvedla, nová vláda v závislosti na složení buď ratifikaci doporučí, nedoporučí, nebo se k ní postaví neutrálně. Šéf vládního odboru pro rovnost žen a mužů

Radan Šafařík k tomu řekl, že nová vláda by měla dostat Istanbulskou úmluvu do poloviny příštího roku. *„Máme rok a čtvrt na vysvětlování úmluvy, potom vláda v červnu rozhodne, zda ji Parlamentu předloží,“* řekl šéf Radan Šafařík.

Istanbulská úmluva je zmíněna i v nové strategii rovnosti žen a mužů s opatřeními do roku 2030, kterou na svém jednání 8. března 2021 schválila vláda. Ta počítá s osvětovou kampaní vysvětlující, co má dokument občanům České republiky přinést. V Česku například existují pouze tři utajené azylové domy pro oběti násilí, není zde ani jedno centrum pro oběti sexuálního násilí a fungují pro ně jen dvě poradny. Dostupná není ani pomoc pro dětské oběti.

Strategie rovnosti žen a mužů uvádí, že česká společnost sice považuje prosazování rovných šancí pro muže a ženy za důležité, pojmy feminismus a gender ale mnohým vadí a odmítají je. Podle strategie nepochopení ilustruje právě diskuse o ratifikaci úmluvy. *„Charakteristické také je, že předmětem dezinformací a mylných interpretací se Istanbulské úmluva stala v zemích východní a střední Evropy, v západní Evropě tyto reakce nevyvolávala,“* píše se ve strategii.

Vicepremiér Jan Hamáček při projednávání evropské strategie rovnosti v Senátu v srpnu 2020 řekl, že český právní řád je na přijetí Istanbulské úmluvy připraven a pokud by přijetí dohody některé státy v EU zablokovaly, Evropská komise vytvoří vlastní směrnici na ochranu před násilím a k posílení prevence.

Zdroj: ČTK

Foto: Pixabay